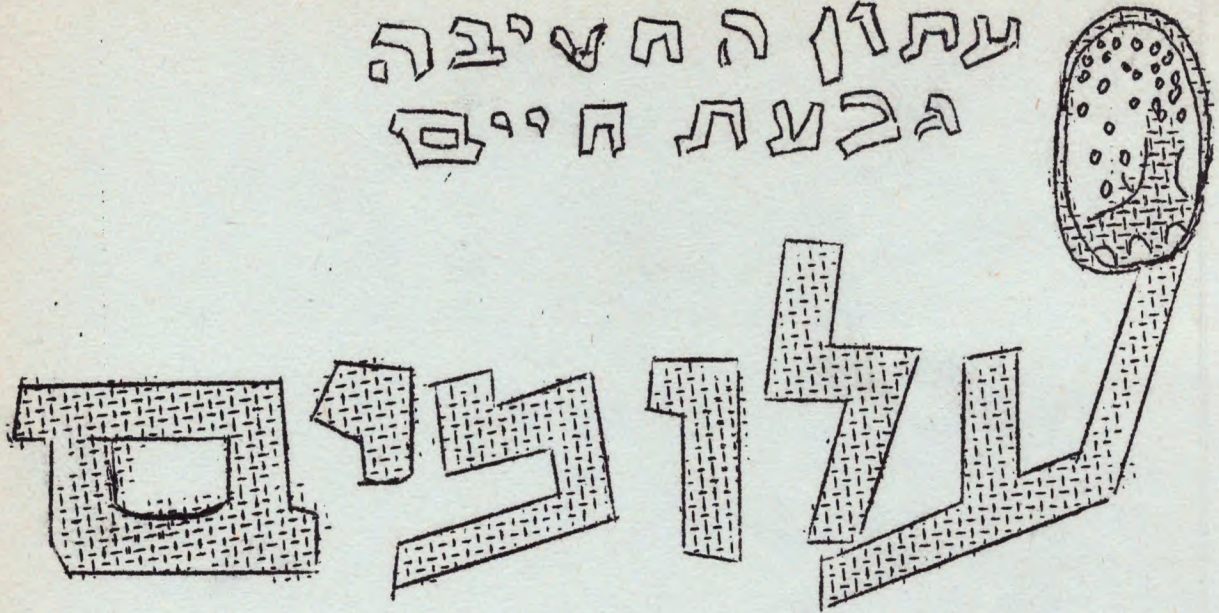

טל. כ"ו

עתון ה העיבה
גבעת חיים

מאי 1962/7

ל"ו א. א. : 120/6

עלון מחזור א

נזכה לראות

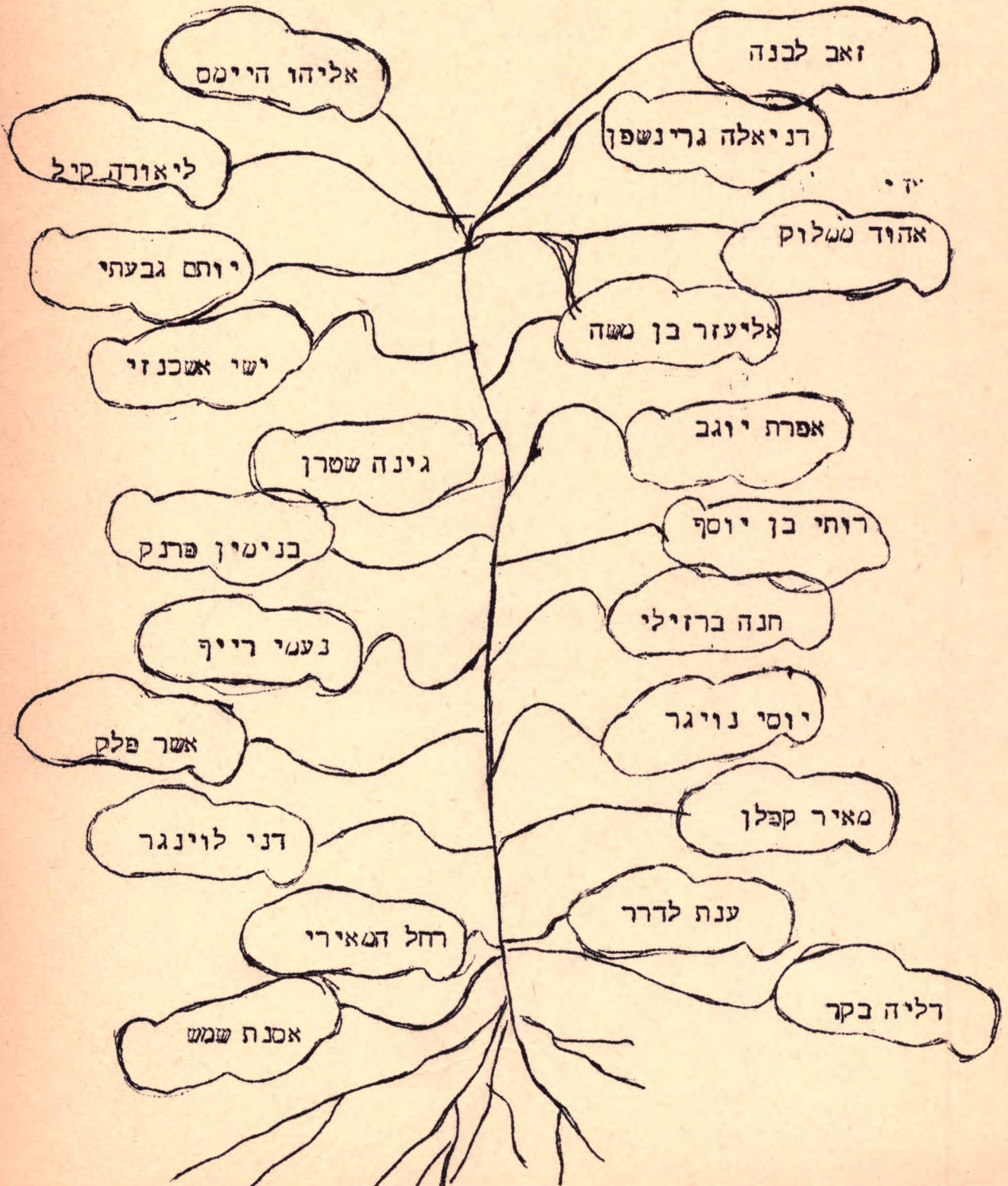
בנים ובני בנים

עוסקים

בתורה ובעבודה

חנה אנתנו, כולנו, 22 במספר. מאחרינו 12 שנות
בית ספר, 12 שנים עסירות ובהן מסען חויחי עצום.
12 שנים שתפקידן להכשירנו לחיים שלפתחם אנו עומדים
כעת.

דברים הם שחפיעו עלינו, חינכוננו, וליוו אותנו
עד חלום. להם ולרבים אחרים שלוחה תודתנו, ועמה
חקה סנדע להצדיק מאמצים אלו.

לסיים -

ובכן, חלפו שנים-עשרה שנות לימוד, שהן י"ב שנים של חינוך לעבודה, לערכים, לקיבוץ. בהגיענו לשלב זה, לשלב בו אנז עוברים להיות מילדים, מחלמידים - שבדרך כלל מקבלים מן המוכן - לשלב חדש, לשלב בו אנז חברים, שזי זכויות עם הזרינו אשר היתור לנו את הדרך. יש לסכם תקופת חיים עשירה ומגוונת זו עת עולים בשלב.

במשך שנים-עשרה שנים, וכן אף לפני כן, החגבשנו לחברה - זו החברה העומדת היום בפני סיום והתחלה גם יחד. הכחה עברה משברים רבים, ויחד אתם שמחות. אמנם לא רבים ביותר המורים שהיו לנו, ועל כך יש לברך, אך חלקם לא נמצא היום איתנו. אולי כשהיינו קטנים לא שמנו לב לדבר, אך כשמסתכלים היום אחרנית, משהו מציק וקצת צורם את העין.

דבר נוסף שבולט מאד בכחה, וכמעט, אפשר לומר, אופיני - קליטת בניס רבים מהחוץ, ולמרכזה הצער גם עזיבתם. ובתוכם אני כוללת את בני העליות השונות - ההודית, המיצרית, פולנית וכן את הילדים מהעיר והכפר, אשר הצטרפו ולא מצאו את מקומם בחוכנו. לא בגלל שלא מצאו את מקומם בחברה ובלימודים, אלא קסמו להם יותר העודת הבגרות או הדאגה למקצוע בעתיד. אמנם חבל שעזבונו אך יש רק לברך שאלה שלא רצו לחמשיך בדרך, לא הגיעו איתנו ליום הזה.

עזיבת הבנים פגעה בכל פעם, אולם במשך הזמן כמעט ונעשינו אדישים לעזיבות.

קליטה ראשונה קלטנו בכחה ה' - את ילדי ההודים. לילדים אלה הקדשנו את מלוא רצון הקליטה. לימדנו אותם בערבים כתיבה, שירה וכו'. רצינו שתוך זמן קצר יגיעו הק בשפה וזן ברמתם הכללית לדרגה אחת איתנו. עזיה זו קשרה איתנו מאד. אך כשיום בהיר אחד קמו ונסעו מאתנו, נפגענו קשות.

עת הגיעה העליה השניה ניסינו להתנהג אליהם ככראשונה. אך כבר כאן הורגש הפחד פן גם אלה לא ישארו, פן מאמצינו ורצוננו העז להפכם לשווים לנו יהיו לשוא. ואכן גם העליה המיצרית עזבתנו. כעבור שנתיים באו הבנים מפולניה. נעשה מאמץ מיוחד, אך טוב לא נסא פרי.

קליטת בניס הפכה בכחה לדבר שבשגרה. בניס באו בתחילת הסנה ובסופה עזבו אותנו. וכך היה אף עם בני הארץ שהצטרפו אלינו. בניס שהיו קשורים לחברה, לעבודה, ללימודים, קמו בסוף השנה ועזבו. אמנם אחוז בני החוץ בכחה גבוה מבכיתות אחרות, אך לעומת אלה אשר הצטרפו ועזבו הכמות היא אפסית.

בלימודים בשטח הלימוד לא הפקנו את מלוא התועלת. מורים באו מורים הלכו, ואנחנו מנסים להתרגל

ה ע ב ו ד ה

כחה י"ב בוא למעשה שנה שבה

עיקר הסנה הוא הלימודים. אך עם סיומם מחחילה תקופה חדשה, תקופה שלמעשה אין בה חדש אך בכל זאת היא ראשית תקופת חיים שונה מזו בה היינו רגילים עד כה. העבודה מעבירה את הבן שעד כה עבד יומיים בשבוע לעבודה

בענף הקבוע שלו, שבו הוא מקבל עבודות אחר-איות, ויש לציין שהבנים תפסו עמדות מכריעות במספר ענפים במשק, אם בפרדס, בכרם ועוד. לא קיימת הבעיה של חוסר רצון לעבוד, כיצן שהוא קיים הודות לחינוך

הודות לחינוך מהגיל הצעיר, ואפשר לומר בסיפוק - החכרה אוהבים לעבוד. ועל כך יש לברך וכן להודות למכנחינו.

למרות שהרצון לגמור ללמוד הוא גדול ואפשר לומר שרוב ההכרה שואפים לגמור כבר מכתה י', אך כשמגיע הקץ עובר על הנער משבר רוחני גדול, הוא עובר מדרך אחת למשניה, מדרך בה הכל מאורגן בסדר קבוע, בה אחרים הם הקובעים את סדר יומך, לדרך בה עתה הוא הקובע ואתה ברשות עצמך. אמנם זה נראה קוסם, אך כשמגיעים לרגע חבל להפרד.

התקוה היא וכן המטרה שכל בן ימשיך בלימודיו בעצמו. ביה"ס הוא רק המקור להכונה לקראת העתיד, וחפ-קידו מסירת ידיעות מינימליות המאפשרות התקדמות אישית. כיון שבסיום ואף בהתחלה אנו, יש לאחל לעצמנו דרך צלחה, להודות על הסוב שניתן ויש להגיד שניתן הרבה טוב בשנים שאחרינו.

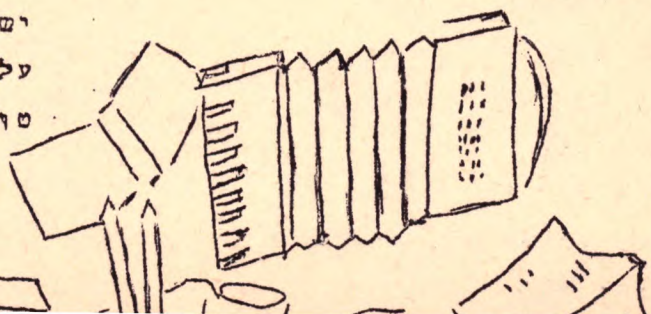
נעמי.

שעדיין לא נמצא להם מורה מקומי, והדבר פוגם כמובן במקצוע. אם זה בריאליסטיקה שכל שנה החליפו לנו מורה ולא תמיד היה מורה ממש, אלא לעיתים פלמיד בעצמו הסכניון או באוניברסיטה והשיעור שהעביר נדמה היה כשעת בידור כשבילוי, ואילו אנחנו לא מספיקים את החומר. מקצוע נוסף אשר לא נלמד בים-

ודיות מספקת הוא החקלאות, ומפליא הצבר שדוקא במשק קיבוצי נושא חשוב כזה לא ילמד ביסודיות ובהקפדה. לא רק

המורים "אשמים" באי הפקת מלוא התועלת, גם עלינו מושלת במידת מה האשמה. אמנם בשנים האחרונות, ובעיקר בכחה י"ב נעשה מאמץ שהוא כאילו מאמץ אחרון להשיג ולדעת כמה שיותר, וחבל שהרצון ללמוד שהיה הסנה לא היה בשנים שעברו.

כחה י"ב הסנה ככל כחה י"ב עומדת בראש החטיבה. אמנם לכאורה נראה שלא נעשה הרבה בשטח הכללי - החברתי, אך כיון שהכחה הייתה מגובשח לא היו פריצות גדר, נכנסה שכבת הנעורים למסלול פחות או יותר קבוע של פעילויות רבות. מספר שנים חסרי פעילות, וזגרוע מזה - פעילות שלילית, ולכן הסענה של חוסר עשייה מוצדק בחלקו, כיון שאפילו לא נעשה הרבה, נכנסה החכרה למסלול חיובי שהוא אולי חיובי יותר מפעילות מוגברת.

באמת למה?

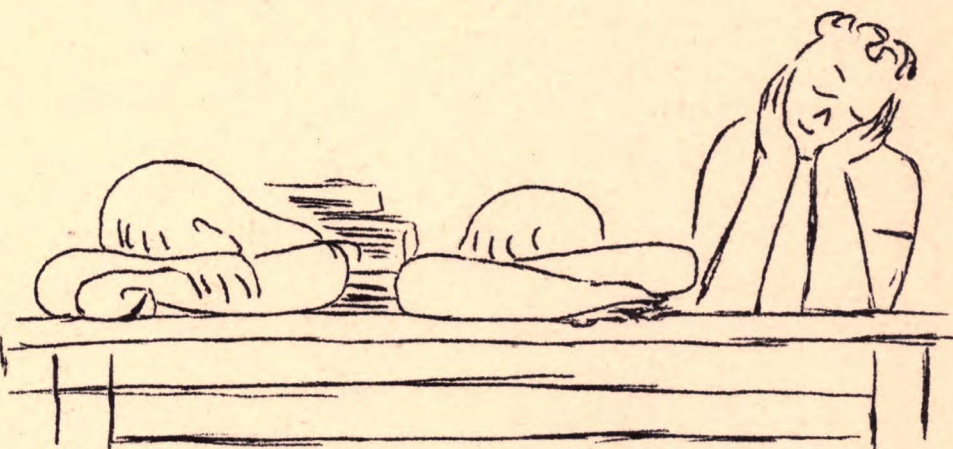
"מדוע איני מרגיש אצלכם אף פעם בחדות יצירה בזמן הלימודים?" שלמה

סזרק את השאלה הנ"ל לחלל הכתה, כבר בטח שכח עליה מזמן (או אולי לא?), ואילו לנו שמשח חומר להרבה בדיחות וקצת הירהורים.

באמת למה? מדוע הרב המוחלט בינינו עושה שיעורי בית מתוך כפיה, מאחר לשיעורים, ומפריע. האם "שביתות חלמידים" הן תופעה מחויבת המציאות כביה"ס הקיבוצי.

והצד השני גם הוא לא כולו חלק. תורים ארוכים לבירורים בחדר המורים והוצאה מחלימודים הפכו כבר מזמן לחלק אורגני משגרת בית הספר. מדי שנה נשמע ב-12 כיתות בית הספר סיכום הסנה מפי הממנכים והחכרם ומחוכו נשמעים שני טונים עיקריים - א. באמת לא היינו בסדר. ב. אבל בכל זאת תראו מה שהספקנו. בחנ"ך, בהיסטוריה, בלסון והעיקר (!) בפיזיקה, באלגברה, באנגלית... כך נמסכת סורת המקצועות וההישגים, ובכיתות הגבוהות

נשמעת אפילו נימה חדשה: גמרנו השנה כמו מגמה הזמנית באלגברה, ובפיזיקה אנחנו מתקרבים לרמה של מגמה ביאולוגיה בסיום השביעית... לא הרגשנו איך חדרה הנימה הזרה במילה, בהשואה

פשוטה ואיתה כל האוירה הזרה שכל כך עמלנו לסלק מחיינו. וכאן הננד עומדים פתאם בסתירה שהיא לפי הכנתי מקור הרע.

בסיסה הלימודית ובסיסה החינוכית (!) אנחנו מחקים את בית הספר בחוץ ואילו מהחברה מצפים להתנהגות ההולמת בן קיבוץ.

מבחינים עם ציונים, עידוד להישגים אישיים במקצועות ריאליסטיים וכן הלאה והלאה, לא יביאו לאימון הדדי ולרוח צות בכחה. ומה הפלא שבסיום 12 שנות חינוך בבית הספר הקיבוצי קם בן ומציע חלוקה נוספת של הכיתה, כלומר, שלשת-ארבעת המוכשרים ביותר יתקדמו במהירות, ומי שקצת יותר מתקשה שידגור לו.

הדבר הפשוט ביותר הוא הלקאה עצמית. קל מאד בסיום י"ב להגיד: "לא השתדלתי מספיק". אם זו החשובה - מוטלת באמת כל האשמה עלינו. אולם זו איננה החשובה! נכון, ההישגים האישיים של כל אחד היו יכולים לעלות עם קצת יותר רצון, אבל האוירה הכללית לא היתה משתנה. לא קשה גם להשיף בסגנון של "אתם לא נוער". כדי להבהיר את התמונה אפשר לעשות השואה עם שטח אחר - העבודה.

לעבודה לא מאחרים, לעבודה מתיחסים ברצינות וענין. היחסים עם חברי הענף ומרכז הענף הם יחסים חבריים, והכל-ללא כפיה וללא הספות מוסר חוזרות

כולה לבן שלא בסדר בעבודה הם היעילים, ולא השפוח מוסר הם האמצעי הטוב היחיד.

אותם האמצעים הם בלי ספק הפיתרון הנכון גם לבעית היחס ללימודים. בעבודה אנחנו מרגישים ממש את היצירה. ואילו בלימודים - פיזיקה מקצוע לחוד, ביאומימיה מורה אחר ובוטניקה שוב דבר נפרד. איחוד של שלשת המקצועות האלו לנושא אחד גדול המוביל בסופו ללימודי חקלאות על רמה גבוהה היה מושג יותר את החברה מאשר הישגים סתמיים במקצועות הנפרדים שאינם מובילים לשום מטרה נראית לעין, חוץ מתעודת בגרות שהיא איננה המטרה שלנו.

וגורם שני, שהיה וכמעט נעלם - פשוט חינוך! המחנכים הפכו ברובם לסתם מורים, אין שיתוף פעולה בין החברה והמחנך, ואפשר לומר שאפילו נוצר ניגוד. אין שיתוף של מוסדות חברת הילדים מצד הנהלת בית הספר בבעיות לימודיות חברתיות, ומצד שני אין שיתוף של המחנכים בחיי החברה שלאחר הלימודים. והתוצאה - הפכנו לבית ספר רגיל. אולי ישנם כאלה שמרוצים מעובדה זו, בכל אופן מהכרה או לאו, למצב זה ניתן עידוד ע"י מחנכים חברי קיבוץ. ולסיכום: התנצלות קלה, הדברים אולי חמורים, אולם אני מקוה שיקראו כפי שנכתבו, לא כגיליון אישום חד צדדי אלא בניסיון לראות את הגורמים למצב שיצר שני צדדים אויבים, במקום שהיה צריך להיות מאמץ משותף. כי המטרה היא סוף סוף אחת...

רחל.

כשהיינו עוז

3 עירקים ויפים

הלול שלנו

בקיבוצנו לול גדול יכולים אתם ליראות הכל אפרוחים אולכים אומציצים ואחריהם התרנגולות מחפסות להם גרעינים

גם חרנו וגולים יש אך מיתעוררים וכה מקרקרים קוקוריקו קוקוריקו היחעררו היחעררו

ואחה אספר על האפרוחים המטילים ומציצים

כשהארב רד

צפורה עבדה

עפי' כאלוים עליכם

מעסה ססח לי אחד מבני
ט' על סחרית סל יוס' יום
וחכרוך בה.

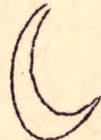
רבות מתשבות בלב איש, כמדומה לי שכך אנו אומרים בתפילת סחרית.
פרוס המפרס, כמה חלומות יפים חולם בן ט' בהקיצו. בהפתח הדלת עם בוקר,
היא באה, וקולה ברמה וישא, עורו קומו לעבודת הבורא. כמה שנאמר: איש
על מחנהו ואיש על דגלו, פירוס המפרס
איש על מטאטאו ואיש על סמרטוטו.

בקיצור, מכיון שיודע צדיק נפש
בהמתו, כלומר יודעה המספלה נפש
מסופליה כי רעים המה, ולא במהרה
יעורון. כמה שנאמר: מתי מעט, פרוס
רטי קמים כמתים.
בקיצור, למה האריך נפסך בדברים,
המספלה אוזרה חלציה, ככתוב בתורתנו
חקדושה ויסעו ויחננו על יד כל דלח, ועוד כמה שסנו חכמינו הק' בכפתור
וירעשו הסיפיים.

אך מכיון שקצרה חסעה גם לי וגם לך, לא האריך בדברים שמא הגדסתי
את הסאה ובלבלתי את מוחך יותר מדי. הרי הבאתי לפניך רק מעט מזעיר
ועתה שלום לך ובייתך שלום וכל אשר לך שלום.
אשר, אברהם (כתה ט').

סכורה של פלואה

- 1. בסעה סס וחצי ליד כחהנו
- החאספה החכריא לאט
- הלילה אפל
- זכבר חן מילל
- בקיצור פחדנו נורא.

- 3. אריק מסחלק על עצים לא חורק (לפי כל כללי הסואה)
- מסתכלים לסמים
- מסחדרים סנים סנים ולבסוף מגיעה הסריקה.

- 4. אוטו סס לו חיס חיס מסתחיים על הכביס (והצ' יזכטים עולים כבר כראס)
- המועדון כבר נראה התפרדה החכילה (עכסו זה כבר פחד נורא).

- 2. המדריך סס בראס (אוף כואב לי הראס)
- כבר רצים קילומטר וסלים הגענו סוף סוף לחורסה.

השאלה היום אם בכלל כדאי ללמוד??

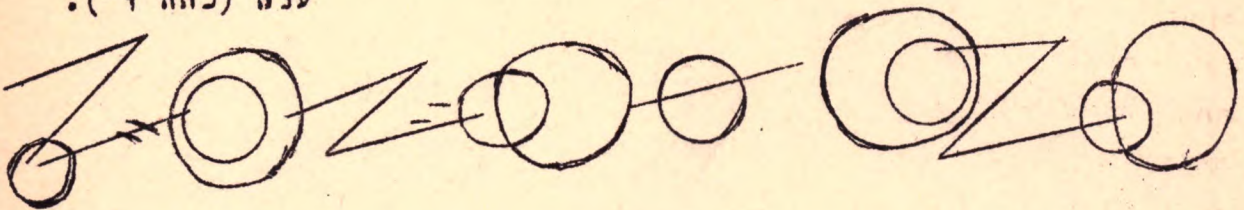
יום - ראשון : לרוב לא סובלים את יום ראשון ואם כבר
מישהו אוהב אותו אז רק אלה שספורטאים או וכחנים למה? כי ביום ראשון
יש סיעור התעמלות וסיחה.

יום - שני : לא אוהבים ולא שונאים. יש ביום שני סיעורים
רגילים: הכתבה, אנגלית, חשבון (נודניק) ועוד.

יום - שלישי : היום האהוב על כל הילדים. ביום שלישי יש
סיעור של פאולי (ציור) לכל הכח ואחר כך מתחלקה הכחה ל-3 חלקים חלק
1 לפנחס (נגרות) חלק 1 למוץ (פחחות) והחלק השלישי לפאולי (מלאכת יד)
אחר כך יש אנגלית ואחר כך יש ספרות (משה מקריא מוטיל בן פיסי החזן).
יום - רביעי : יום רגיל, רב הכחה לא אוהבת את יום רביעי
כי זה יום מיוחד שהמורים משתגעים בו, כל אחד עושה מבחן או הכחבה
באנגלית.

יום - חמישי : הספורטאים אוהבים אותו וחוז מזה אין מסאוב
את יום חמישי.

יום - שישי : חלק אוהב וחלק לא, כי יש סיעור עם אדי (מורה
לזמרה) מקהלה, חלילית אבל בכל זאת הספרות מספרת את היום.
המסקנה היא: רב הימים לא מוצלחים ורק יום או יומיים טובים.
השאלה היא אם בכלל כדאי ללמוד?
ענה (כחה ו').

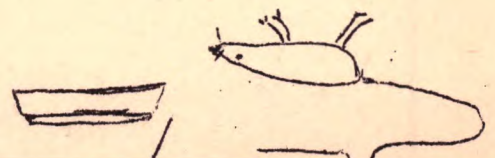
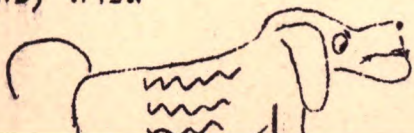

פעם הלכתי לטיול הוא בדרך
מצתי גזל אז לקחתי את הגזל
וסמתי אותו בקופסה עם צמר
גפן וסמתי על יד מנורה
סתמם את הגזל.

אפרת. (כחה ב')

פעם אחת אני ואריאלה רינג
חבר אים כלב אז או אמר לנו
סניכך את הכלב ואז לקחנו
את הכלב והכלב ניתחק לפינה
ומצה סם אכבר מת.

אפרת (כחה ב')

שאינם נתני התקום קרי: ילדי החוץ

את ילדי החוץ המגיעים למסקים אפשר לחלק לקבוצות:

א. ילדים המגיעים עקב מצב קשה בבית.

ב. ילדים המגיעים מחוץ רצון. זה כבר בכיתות גבוהים

יותר לאחר שהיו בתנועה נוער, ושיודעים, או לפחות שמעו מהו קיבוץ, והתחנכו לאורו.

ג. לכיתות הגבוהות מגיעים ילדים שהתקשו בלימודים

ולכן לא יכלו להתקבל לבית ספר תיכון בעיר. אין בהם כל פסול, אך עובדה היא שרוב אלו שהגיעו מתוך הכרח עוזבים על סף הקבלה לחברות.

מבחינת ההורים, הרי שלכולם קשה למסור את בניהם ובנותיהם למקום זר,

זר מבחינת האנשים וזר מבחינת הערכים שהוא מיצג, לכן צריך ילד החוץ לעמוד במאבק כפול - עם עצמו ועם ההורים, אם ברצונו להשאר במסק.

כשנאים הנער והנערה למשק הם עוזרים את תהליך ההתאקלמות-במקום. זאת

פגישה עם משהו חדש, סביבה חדשה, אנשים חדשים, אורח חיים שונה וערכים חדשים מאלה שהיה רגיל אליהם קודם. הלינה המשותפת, המקלחת, הדר-האוכל, הכל חדש

ואל הכל צריך להסתגל.

ראשית הפגישה מתחילה עם החברה והכיתה בתור יחידה לימודית וחברתית.

פה ההוי שונה לגמרי כי עם אותם חברה שאפה לומד אחת גם חי ונפגש אחס בכל

מעשיך, מה שלא קים בעיר. האוירה הלימודית גם היא שונה לחלוטין, באין

ציונים אישיים היוצרים מתח ותחרות בלימודים - מה שקיים בעיר - צריך כל

אחד אשר רוצה לדעת, ללמוד לשם הלימוד ולא לשם הציון.

בשטח החברתי קיים תהליך הסתגלות הדדי בין שני גורמים, ילד החוץ וילדי

המשק. יש כיתות הפותחות עצמן בפני ילדי החוץ ובהן מספר הנקלטים רב יותר

ויש כאלה המסתגרות. אין לחלות את בשלון הקליטה רק בכיתה הקולטת היות

ולפעמים עוזבים הילדים מסיבות שאינן תלויות ביחס הכיתה והמשק. יש העוזבים

מתוך לחץ המשפחה, אחרים עקב הרצון לרכוש מקצוע, ועוד עוזבים בגלל התעודה,

מתוך שאצנם רוצים "לבזבז" את הסנים האחרונות. לסוג זה משתייכים אלה

שלא באו במטרה להשאר, בבואם לא היו בטוחים אכ זאת דרכם הנכונה.

גורם חשוב בדרך הקליטה היא המספלת. ילד החוץ העוזב את בית ההורים

נשאר פחאפ לבד עד שהוא מסתגל לכל החדש לו ומתאקלם בחברה החדשה. המספלת

צריכה להיות מקשרת בין הילדים והילד המתקבל. יש ילדים היוצרים בעצמם את

הקשר אך ישנם גם כאלה שקשה להם כל תהליך הקליטה, וטוב אם ישנה מספלת

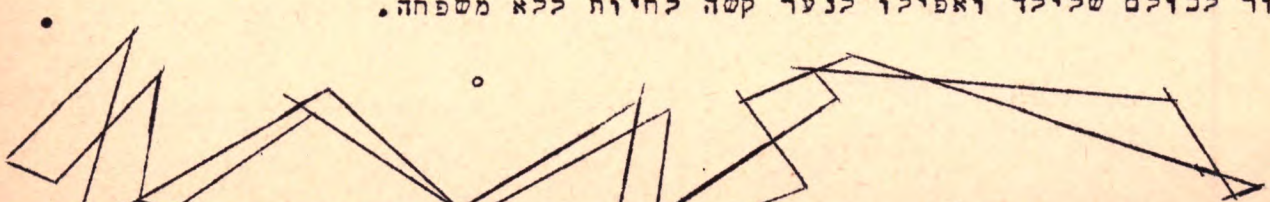
שאליה ניתן לפנות בשעות מצוקה וגעגועים. המספלת צריכה להיות מעין אם שניה

לילדים וביחוד לילד החוץ שאינו רגיל לחיות רחוק מהוריו, מעבר כזה משפיע

עליו קשות, ביחוד על כאלה שנשלחו מהבית עקב מצבים שונים. פה כדאי להזכיר

את חשיבות המשפחה המאמצת לילד החוץ, מתוך אותן הסיבות שמניתי קודם, כי

ברור לכולם שלילד ואפילו לנער קשה לחיות ללא משפחה.

כאשר מגיעים נער או נערה דואגים להם למאמצים אך כשהמדובר הוא בגיל מבוגר יותר, אם הנקלט לא מוצא לו חבר שמזמין אותו לחדרו, הוא נשאר בשעות אלו בודד עם היריהוריו, מה שמסיע לו לפתח התמרמרות כלפי המשק, דבר שמאד לא בריא. לכן אני חושבת שלמחנך ולמטפלת מותר ואפילו חיבים הם להחננין בכל ילד וילד, באם אין לו משפחה מאמצת, לדאוג לו שתמצא.

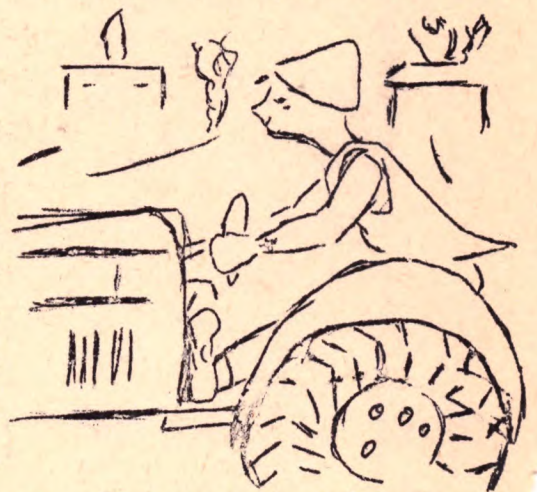
בעבודה חשוב שימצא לנער ענף קבוע, כי הענף נותן לו בסיס ועורך מסוים, יש במה להאחז. בגיל צעיר הילד הוא "פקק" בין "פקקים", אך בגיל מבוגר יותר, בשכבת הנעורים ולקראת הכניסה לחברות ישנה חשיבות מיוחדת לענף קבוע. יש להשתדל שכל אחד יגיע למקום הרצוי לו. אין לקיים בשטח זה עדיפות של ילדי משק לענפים מסוימים כי דברים אלו עלולים לעיתים להיות גור-רליים מאד.

אין לשכוח שבמשך תהליך ההתאקלמות עומד הנער שיצא מרצונו מהבית ובה למשק, או שאפילו בא מחוץ הכרח ורוצה להשאר במשק, במאבק עם הוריו וחבריו בחוץ, ועם קשיי הקליטה בפנים, במשק עצמו, לכן

צריך לעזור לו במאבקו זה, להזמין את הוריו למשק לשיחה, דבר שלא עושים כמעט, אולי זה קורה במקרה שהילד לא בסדר. כשיש אסיפת הורים של ילדי הכתה כמעט תמיד נפקד מקומם של הורי ילדי החוץ וזאת מסיבות ברורות. לכך צריך שימצא פיתרון, כי אם חושבים על קליטה מלאה צריך להעלות את הנער למדרגה שזה עם כולם בכל השטחים. אולם ילד החוץ נהנה מכל השירותים שמקבלים ילדי המשק אך ע"י זה שאינו מקבל לבוש, הנעלה וכל מה שנוגע לכך, אפילו תמורה שכר נוסף, נפתח פתח לחדירת אי שיויון ברור וכולט שמתבטא תחילה בבגדים ופושט לשטחים אחרים ועובר בהדרגה גם לילדי המשק. פה גם מרחיבים את חדירת ההשפעה מבחוץ שטוב לנו להשמר מפניה כל עוד לא גיבשנו סגנון מיוחד משלנו.

בעיה חשובה אחרת שצריך לפתור היא הנסיעה הביתה. שבת חופשית צריכה להיות פעם במודש, אך עקב חוסר פעילות חברתית היו יותר נסיעות. נזכחנו לדעת שהנסיעות המרוכות פוגעות בפעולה החברתית וגורמות להתמרמרות החברה. לפי דעתי צריכים להיות בשטח זה מאד גמישים, כי ילדי המשק שנמצאים כל יום עם הוריהם אינם יכולים להרגיש את אי שלמותו של ילד החוץ שרואה את הוריו יום אחד במשך החודש. קל יותר המצב אם ההורים באים לבקר במשק אך גם זה לא חל

על כולם ולא משתנה עם הנסיעה לבית שבו גדלו והתחנכו. זוהי בעיה כפילות הרגשות של ילד החוץ, בית ההורים לעומת הבית במשק, בעיה שמחריפה להיות הנער בצבא.

כל זה בשנות הילדות או בתחילת תיכון. ככל שמקרב מועד הכניסה לחברות מחריף המאבק בין הנער הרוצה להתקבל לחברות ובין הוריו בחוץ. הלחץ הוא במישורים שונים ובנימוקים שונים, החל בעזרה למשפחה וכלה בלימוד מקצוע ורכישת התעודה. ופה בא לידי ביטוי הלך המחשבה השונה של האנשים בחוץ. בשטח זה קל יותר לבנו המשק שחני מדי הורים ליהנות

לחברות היא אצלו יותר תהליך טבעי מאשר מחשבתי, אפילו שהוא הולך לכך מתוך הכרה.

את ילדי החוץ מחיב צעד זה לסיקולים עמוקים מאד, פי לפעמים ע"י זה שהוא מפליט על כניסה לחברות הוא פוגע במשפחה בחוץ. קשה להסביר את הרגשות שמתעוררים עקב צעד זה ואת הלבטים הרבים, ולא פלא הוא שבסוף המאבק נשברים רבים וחוזרים לחיק משפחתם. בשנת י"ב צריך, לפי דעתי, מחנך הכחה ואולי גם מזכיר המשק להזמין את ההורים לשיתה, אם כבר מוחלט שהנער נכנס לחברות. אין זה הכרחי שהנער יעמוד לבדו נגד הוריו ושהמשק יהיה במקרה זה אויב ההורים שבא לגזול להם את בנם. מרב התמרמרות על כך מתחילים ההורים לחפש מגרעות בחיינו, ולא רק בשנת י"ב כי אם גם קודם, ואינכם יכולים לתאר הרגשת נער כזה כשהוא עומד לבדו במערכה,

יגידו חברים - גם אנחנו עמדנו במערכה כזאת ובלבטים כאלה נגד הורינו. נכון! אבל בזמנכם לא היה גוף קיבוצי שיעמוד מאחריכם, וכיום אחרי שאתם הקמתם גוף כזה יקל עליכם להבין שעזרה במאבק זה נחוצה מאד, ואני מקוה שלהבא יגישוה.

הנער או הנערה התקבלו לחברות במשק והתגייסו לצבא. פה כפי שהזכרתי קודם מתריפה הנבייה של שני הבחים, בית ההורים מול הבית במשק. ילד החוץ בצבא מקבל את החבילות מהמשק ואת החבילות מהוריו. וכשמגיע החופש עומדת בפניו השאלה לאן לנסוע קודם, לבית הוריו שם דואגים לו אבא ואמא, או למשק, שם קיבל חינוך וחכמה, שם היקנו לו ערכים יפים, שם חבריו וחיוו. כשהוא בא למשק אפילו בהרגשה טובה, מה תעזור לו זו כשהוא יודע שאי שם יושבת אמא ודואגת, הושבת מדוע נסע לחופשה במשק ולא בבית. ההורים לעולם לא יבינו זאת. נדמה לי שאחרי חרבה שנים של ריחוק הבן מבית ההורים הוא מרגיש כלפיהם איזה רגש של חובה ולכן גדול הקושי להחליט לאן לנסוע קודם. איני יודעת אם בעיה זו תוכל להפתור אי פעם בשלמותה כי היא טייכת במקצת ליחסי הורים ובנים, אך אפשר לפתור אותה במיעוטה ע"י קירוב ההורים למשק לפני קבלת הבן לחברות, היות ובצבא מחרף היחס בין ההורים למשק. החברים במשק אינם מרגישים זאת, אך מרגיש זאת הישב הנער המתלבט בין שני המישורים, מישור בית ההורים ומישור המשק.

יש עוד הרבה לחקן במכלול היחסים ההדדיים שבין ילד החוץ, בין המשק וההורים ובין בן החוץ והוריו, ואני מקוה שלהבא יפקחו עיניים לראות את השגיאות וללמוד מהם ולחקן הסעו תיקון.

דליה.

מהרהורי חנוכה

מי מאיתנו לא שקע בזכרונות בימים אלה. עשר שנים הם זמן לא רב,

אבל אפילו בתשע שנים שעברתי בבית הספר יש הרבה לספר, התחלתי לעבוד בצפון, בשטח צריפי החילים של עכשו, גרו שם שתי כיתות שלמדו בשטח בית הספר, והיתה להם דרך ארוכה ללימודים. המחנה היה ארעי, וקשה היה להשליט בו סדר מסוים. יחד איתם גרו חברי גרעין מחנות העולים שקיבלו כאן אצלנו הכשרה, ועלו אחר כך ליד-חנה. המיזוג בין בני המסק וחברי הגרעין לא היה קל, חברי הגרעין הרגישו עצמם עצמאיים ומכוגרים מבנינו וקשה היה להם לקבל מרות.

כמוכן שלמוסג של מספלת לא היו רגילים, והרבה פעמים הרגשתי את עצמי מיותרת לגמרי.

כעבור שנה עברנו לשטח בית הספר, וחצריפים שהקימו אז נבאו בעיננו כארמונות. בסטח כבר היתה כתה אחת יותר צעירה אשר קבלה אותנו כותיקים את החדשים.

התחלתי להעביר את המחסן לצריף הגדול, קודם באופן צנוע לחדר אחד, ובמשך הזמן נוסף חסני, ולבסוף הוספנו גם את חדר האוכל. לבנין המקלחת ציפינו זמן רב, ואך הוסלמה עמדה יבשה ומים אין. אחר הותקן גם הדוד, ומאז זרמו הרבה מים (רק אם היה סולר).

העברת המועדון היתה-מכצע גדול. הוסקעו בו הרבה כוחות ומאמצים, ועד היום הזה בניתו לא נגמרה, אמנם מנורות ושולחנות הוכנסו מידי פעם, אבל גם היום המועדון מחכה לסידורו. כאן אני רוצה לנגוע בנקודה אחת חשובה, והיא שמירה על הרכוס. חצריפים כבר אינם חזיסים, עברו בהם דירים רבים, וגם לבוס הצבע שהוספנו לא מספיק לכסותם, ומראיהם לא מרהיב ביותר. הדירה בצריף אינה דומה לשיכון ההורים, אך אפשר ואפשר גם בחדרים אלו לדאוג לסדר וצורה נאותה.

כפי שכתבתי בהתחלה הרגשתי את עצמי הרבה פעמים כמיותרת, וכיום אינני מספיקה ונדמה לי שישנה עבודה מרובה. אינני בטוחה אם זה מראה דוקא על הצלחה.

עוד מל"ט וכתה י"ב עוזבת אותנו וכתה חדשה בשער. אני מאחלת לסתייהן להשתלב בחיים החדשים ונפרדת מכתה י"ב ומקוה שבחור חברים יחד נוכל לפתור בעיות רבות סברורות להם יותר מאשר לי.

רוח.

שנת מועצות

סנה זו נועדה למטרה מסוימת, להכשיר את הכנים לקראת הכניסה לחברות, אצלנו שנה המועצות לא מתבצעת, ולא ממלאה את התפקיד. הכנים בשנה זו לא מרגישים כמעט שוני מלבד סזו שנת לימודים אחרונה. אין שום הכונה, בירורים וכו' לקראת החברות.

לא ידוע לכל בן בבירור מה זה להיות חבר במסק, איזה עול, תפקידים, חובות וזכויות מוטלים עליו. אמנם אנחנו חיים בתוך המסק, קולטים וסופגים את החיים, האוירה, הבעיות, מתחנכים לאור רעיון הקיבוץ, עקרונותיו, אך זה לא מספיק. בשנה זו צריך להעלות לפני המתקבל לחברות אח בעיות הקיבוץ - המסקיות והחברתיות, מפני שלא פעם אנו נחלקים בהתנגשויות בין העקרון והמעשה, ולא תמיד יודעים לאיזה

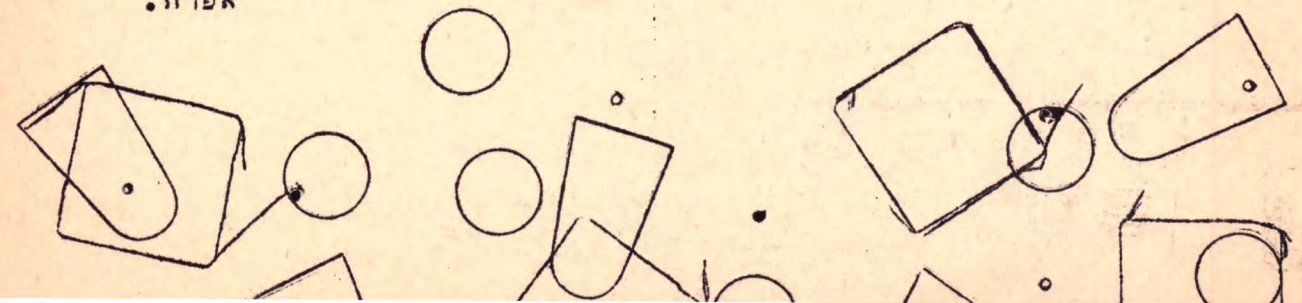

צד, במקרה זה, צריך להכריע. בשנה האחרונה חובה על בני הכחה להסתתף באסיפות המסק, ולהיות מעורים בבעיות. אך לא רק בצורה פסיבית, האסיפה צריכה לעורר את הכחה, במידה שיסגם עינינום שהועלו באסיפה ועדיין לא מובנים, ולא ברורים, יש לברר ויש ללבן.

כמו כן אינני רואה ערך גדול בשיחות האיטיות לקראת הקבלה לחברות, זה קצת מזכיר את סיסת "הסרט הנע", אין אפשרות לברר דברים שמצטברים במשך כל שנות החינוך שלנו כאן בזמן של חצי שעה. כמו כן הצוות שעמו משוחחים מורכב ברובו מחברים שהכנים לא מרכיבים להפגש אחם בחיי יום יום, ופתאם צריכים לשפוך את הלב לפניהם, ולא תמיד דברים נעימים לשמיעה, ודבר זה מגביל את הבן. קשה לי להציע כעת פתרון לבעיה אך זו עובדה קיימת. את בעית השיחות ניתן לפתור ע"י כך שבמשך כל השנה יהיה קשר מתמיד בין הבן ואנשי משק וחינוך ע"י שיחות במשך כל השנה ולא רק כאשר אנו עומדים לקראת הסוף. השנה האחרונה היא שנה שכל אחד עושה בה חשבון נפש עם עצמו וצוות בעיות ללא קץ שלא כל אחד מסוגל לתת עליהן דין וחשבון לעצמו, ולכן נחוץ הקשר הזה בין הנער והמתנך.

חשוב שכל אחד יקלט וימצא את מקומו בענף עבודה. לא יתכן שבחצי שנת העבודה יסתובבו חברה בין ענפי המשק ולא ימצאו להם אחיזה במקום כלשהו. גם לזה צריכים להיות ערים מפני שאי סיפוק בעבודה מעורר התמרמרות והרגשת תלישות. רק ע"י כניסת הבן לעבודה קבועה מובטחת במידה מסוימת השארותו במסק. אני תקווה שהדברים יבואו על תיקונם במשך השנים, ושהכנים וחברי המשק ירגישו את עצמם שלמים בקבלה לחברות ולאחריה.

אפרת.

על הקורן

קטעים מנאומו של "הנואם" שנחלה.

הייתי רוצה, ואני חושב שזהו המקום והזמן המתאימים ביותר - לנסות ולסכם קצת מאספקטים מסוימים, את 12 שנות הלימוד שלנו, ולסתף בכך את הציבור כולו באותם הדברים ובאותם הנקודות שמהם התרשמנו ביותר ושאותם אנחנו חושבים למיוחדים, מתוך כך שהם אפפו אותנו כל העת והם הם שיצרו אותנו כפי שהיננו כיום.

ובכן, נעבור לאספקט הראשון שמקיף את שנות הלימוד שלנו, והוא הידע והלימודים עצמם עם כל השאלות והבעיות שנתעוררו סביבן. ואמנם מתעוררות שאלות רבות; אולם כן עולה מיד החשובה - זו החשובה כפי שאנו הבינונו לאחר שחיים עשרה שנות חינוך בקיבוץ, וזהו ה"ייחוד" בצורת הלימוד שלנו. הבה נראה אם כן מהו הייחוד הזה ובמה הוא מתבטא.

הייחוד העיקרי, לפי דעתי, בשיטת הלימוד שלנו נעוץ כבר בעצם היותו

הסיתוף של הלימודים עם החינוך ומדוע? מסוים ששיטת הלימודים שלנו מכוונת ומוחאמת לחנך אדם; לחנך ולכנות את האדם במונח האינושי של המילה; מסוים ששיטת הלימודים שלנו מכוונת ומוחאמת ללמד את האדם - התלמיד כיצד ללמוד ומה ללמוד, וכיצד לחנחין בין דקויות הטוב והרע, התועלת והוסר התועלת באפשרויות הסונות שינסם בכל תהליך הלמידה; מסוים ששיטת הלימודים שלנו היא "מכוונת" ו"מודרכת" מלמעלה; יש לה פסיים ומבנה מדויקים; ולבסוף, מסוים שהיא פרי תוצאה והמשך של משהו גדול ויפה - זוהי דרך החיים שלנו. ושיטת הלימוד הזו, שהיא היחידה בעולם לא רק מבחינה ריאלית, אלא בעיקר מבחינת עומקה האיננושי וההומניות שבה, היא גם כן אחד הדברים החשובים והעקרוניים שבהם מתבטאת דרך חיינו המיוחדת.

אולם נעבור ונכרר לעצמנו במה זה בעצם מתבטא, מסוים שכאשר שמים את הדגש על משהו מסוים אחד בלי שום ספק נפגעים ונפסדים מכך נקודות מסוימות, אשר הן נקודות התורפה - או החסרונות - בדרך שלנו. ונקודות תורפה כאלו ישנן בכל דרך שהיא.

נקודת התורפה הראשונה, ולדעתי אף העיקרית, נעוצה בכמות הידע שנרכש במשך שנים עשרה שנות לימוד ובהיקף שלו. ובעיקר הכונה לשלשת השנים האחרונות, - מסוים שדוקא בשנים אלו הולך הדגש ומתחדד יותר ויותר על המסען הרוחני - שזהו, כפי שצינתי, אחד העיקרים שלנו - ואף דוקא בשלשת השנים הללו הולך ונעסה הידע לאחד המצרכים החשובים של התלמיד - האדם והוא הוא שנותן לו את צביונו ההסכלתי.

נקודת תורפה אחרת היא תוסר היכולת שבפיתוח מקסימום האפשרויות שבתלמיד, וניצול מקסימום היכולת השבעית השמונה בו, מה שכן ניתן לעשותו בבית ספר בעל מגמות הומניסטיות וראליסטיות.

וישנן עוד. אך עם כל אלה אני חושב שהדרך עצמה שקולה כנגד כל החסדונות
 הנ"ל, למרות שבחוספת קצת מחסבה ורצון טוב אפשר היה אף לספר את המצב הקיים.
 האספקט הסני שאותו 12 שנות הלימוד מקיפים הוא הדרך של 12 שנות חיי
 כיתה בקיבוץ. אני מתכוון כזה לייחוד השני בצורת החיים שלנו, אשר באיכותו
 הוא עולה לעין ערוך, - זוהי הצורה החברתית, או יותר נכון המבנה החברתי
 שלנו בבית הספר.

וגם כאן אני רואה דבר מיוחד ועיקרי, והוא הסיחוף של שלשת האלמנטים
 - הכיתה, החברה, והלימודים. לא כן הדבר למשל בעיר. שם לתלמיד החברה שלו
 היא בדרך כלל לא הכחה שלו אלא יותר סביבת מגוריו, או שאפילו זה לא,
 ומחוץ לכל זה יש לו עוד בית שמפאת רמה כלכלית שונה גם לו יש חברה משלו
 שלאזן וקא נמצאת בסביבתו, כך שאם הילד, ואחר כך הנער, מעצבים שלשה אלמנטים שונים
 שונים אשר הם בדרך כלל זרים זה לזה ולעיתים אף מנוגדים. כדאי להוסיף שאף
 ה"יחד" הזה אצלנו, גם הוא פרי ותוצאה מצורת חיינו המיוחדת.

עברתי בקצרה ובמרוכז - כך אני מקוה בכל אופן - על הקצת מן ה"מיחד"
 הזה שליווה אותנו ואפך אותנו לאור 12 שנות הלימוד שלנו, ואני בטוח
 שאף היקנה לנו צביון מיוחד ואחר, ולפי דעתי גם טוב יותר מאשר בצורות
 חיים אחרות למרות שאינני יודע ואינני בטוח שאני מכיר אותן על שורשן
 ועל כורין מספיק כדי לומר בביטחה שהן טובות או פחות טובות מדרכנו אנו.
 לסיכום הייתי רוצה להוסיף מספר מילים על מה שלפנינו - העתיד,
 כחמסך של הכניסה לחברות וכל מה שזה מציין. ואמנם מציינת לנו הכניסה
 לחברות הרבה מאד.

אינני יודע מהו כל העומד לפנינו ומה הם כל הקשיים שלחוכך נוטל
 ובהם ניתקל. משום שאף פעם אין אתה מכיר דבר ויודע אותו כל כך טוב
 כמו שאשר הוא בעצמו עובר עליך ועל בשרך.

הייתי רוצה לעמוד כאן קצת על השלב החדש שאליו אנו נכנסים; מהו
 מהייב אותנו, מהו מציין לנו, ומה אנו משאירים מאחורינו.

עד כה היינו כפה אחת שאני הייתי קורא לה אפילו כחה-משפחה. משום
 ששתיים עשרה שנות לימודים לחיות ב"יחד" (וישנם לא מעטים שאפילו 18 שנה),
 כאשר חיי האחד מעוררים בחיי השני וקשורים קשר בל ינתק מבחינת החוויות
 ובכלל ההזיה כולה; כאשר הכחה כולה עוברת כגוף אחד את כל השלבים השונים
 והרבים עם כל הטוב והרע בהם, - אבל ביחד, אז נעשית הכחה משהו יותר
 עמוק ממושג פשטני וסתמי כמו כחה בעיר. ומרגע זה ואילך מחפרדת הכחה -
 החבילה והשלבים של כל אחד מתחילים להיות שונים זה מזה. כעת נגמרים
 18 שנות ה"לקיחה" שלנו, - אלה כמו שאומרים "18 השנים הטובות", והיננו
 נכנסים ומצטרפים למפעל הורינו, - המפעל ששתיים עשרה שנות הלימוד שלנו
 היו רק הכשרה אליו.

הכניסה לחברות מציינת לנו לא רק את העובדה שאנו חברים בקיבוץ, אלא
 יותר מכך. יום הכניסה זהו רק הציון, אבל ציון זה מסמל לנו שמהיום
 אנחנו נעשים (בכל אופן צריכים להעשות) אנשים מבוגרים בגרות-רוחנית
 ושכל אחד מעתה ואילך הוא רק הוא בלבד אחראי על דבריו ועל מעשיו.
 אנני רוצה להודות מקרב לב למסק הזה על כל מה שהוא נתן לנו ולברך:
 אשרי הכנים שבית ספר כזה היה ביתם!